

Budgetuppföljning per mars 2021

Danderyds kommun

Innehåll

Måluppfyllelse	3
Uppföljning av kommunens ekonomi.....	4
Nämndernas nettokostnader	5
Utbildningsnämnden.....	5
Socialnämnden.....	6
Internränta	6
Pensioner, PO-differens m.m.	6
Semesterlöneskuld	7
Skatteintäkter, utjämning & bidrag.....	7
Extern medelsförvaltning	7
Finansnettot	8
Realisationsvinster exploatering	8
Engångskostnader exploatering.....	8
Skillnad mellan helårsprognosen mars jämfört med februari.....	9
Risakanalys	9
Investeringar.....	9

Måluppfyllelse

Kommunens samlade bedömning är att uppsatta målsättningar för 2021 kommer att uppnås till fullo för två av fem strategiområden för helåret. Målsättningarna för resterande tre strategiområden kommer att uppnås delvis 2021.

Samtliga nämnder har i samband med budgetuppföljningen för första kvartalet 2021 rapporterat eventuella avvikelser avseende nämndmålen. Med avvikelse menas att nämnden redan nu efter första kvartalet bedömer att nämndmål ej kommer att uppnås per helåret. Varje nämndmål där bedömningen är att nämndmålet inte kommer att uppnås för helåret 2021 har redovisats till respektive nämnd. De nämnder som har rapporterat att enskilda nämndmål bedöms ej komma att uppnås till fullo för helåret har i sina rapporter presenterat bakomliggande orsaker till bedömningarna.

Danderyds kommun har totalt 41 nämndmål varav 4 nämndmål har rapporterats med avvikelse.

Strategiområde	Totalt antal nämndmål	Antal nämndmål där avvikelser har rapporterats	Andel nämndmål där avvikelser har rapporterats (%)
HÖG KVALITET	9	0	0 %
STOR VALFRIHET	0	0	0 %
HÖG ATTRAKTIVITET	13	2	15,3 %
HÖG EFFEKTIVITET	10	1	10 %
STARK UTVECKLING	9	1	11 %
Totalt	41	4	9,7 %

Nämnderna lyfter bland annat fram situationen kring covid-19 som en risk till att målen eventuellt ej kommer att nås 2021. Kommunens verksamheter har sedan vårvintern 2020 anpassat verksamheten utifrån allmänna råd och rekommendationer samt rådande restriktioner till följd av pandemin. Detta har inneburit att vissa aktiviteter och projekt har skjutits på framtiden och att aktiviteter som exempelvis medborgardialoger har genomförts digitalt istället för fysiskt. Ambitionen har varit att fortsatt leverera service och tjänster av hög kvalitet och att kommunens invånare fortsatt upplever en hög tillgänglighet trots att fysiska möten ersatts av digitala och att vissa aktiviteter uteblivit. Konsekvenserna av pandemin ligger ofta utom kommunens kontroll att påverka och det i dessa fall är bedömningen att det finns en risk att vissa nämndmål inte kommer att kunna uppnås under 2021.

Följande nämndmål har rapporterats med avvikelser:

HÖG ATTRAKTIVITET	Kommunens invånare upplever kommunen som trygg, säker och robust (Kommunstyrelsen) Kommunen har säkrat sin kompetensförsörjning genom att vara en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv (Kommunstyrelsen)
HÖG EFFEKTIVITET	I Danderyd bedriver alla kommunala verksamheter en kostnadseffektiv verksamhet (egenregi) (Utbildningsnämnden)
STARK UTVECKLING	Ökad tillgänglighet och utveckling (Socialnämnden)

Kommunstyrelsen rapporterar avvikelser för totalt två av sex nämndmål. I båda fallen rapporterar kommunstyrelsen att situationen med covid-19 påverkar möjligheten att uppnå dessa nämndmål negativt. Dels genom att sjukfrånvaron ökat till följd av pandemin, dels att planerade utredningar inom säkerhets- och trygghetsområdet kan komma att skjutas på framtiden till följd av att resurser omfördelas för att hantera rådande pandemi. Kommunstyrelsens verksamheter har allt sedan pandemin bröt ut och restriktioner infördes i mars 2020 arbetat för att ställa om verksamheten i syfte att fortsatt leverera service och tjänster i enlighet med fastställda planer. Dock påverkas arbetet av pandemin och sjukfrånvaron är något som ligger utanför kommunstyrelsens kontroll att påverka.

Utbildningsnämnden rapporterar en avvikelse för nämndmålet som mäter kostnadseffektiv verksamhet inom egenregi. Bedömningen baseras på verksamheternas ekonomiska rapportering som visar att några grundskolor och gymnasiet inte kommer vara i ekonomisk balans för 2021. Flera verksamheter inom ungdom och skola har ett sviktande elevunderlag som medfört att åtgärdsplaner satts upp för att så snart som möjligt komma i ekonomisk balans. Det minskade elevunderlaget gör att skolorna i egen regi behöver fortsätta arbetet med att minska sina personal- och lokalkostnader. Detta arbete har pågått en längre tid men det är en långsiktig process som behöver tid för att ge full verkan. För 2021 kommer målet av denna anledning inte att uppfyllas.

Socialnämnden rapporterar en avvikelse för ett av nämndens fem mål för 2021. Socialnämnden bedömer att nämndmålet ”Ökad tillgänglighet och utveckling” ej kommer att uppnås för 2021 då fastställda nyckeltal för nämndmålet inte kommer att mätas under 2021. Den servicemätning som ligger till grund för nyckeltalen har tidigare genomförts inom ramen för Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) som samordnas av Sveriges kommuner och regioner (SKR) utgår från och med 2021. Socialnämnden undersöker om det går att ersätta mätningen och få relevanta utfall för fastställda nyckeltal för helåret 2021 och kommer rapportera detta i samband med delåret 2021.

Uppföljning av kommunens ekonomi

Prognosen för årets resultat för helåret 2021 är ett överskott om 203,9 miljoner kronor. Det är en positiv avvikelse om 24,3 miljoner kronor eller 14 procent jämfört med budget.

Resultat enligt balanskravet prognostiseras till ett överskott om 145,9 miljoner kronor. Det är en negativ avvikelse med 33,7 miljoner kronor eller 19 procent jämfört med budget.

Skillnaden mellan prognosen för årets resultat och resultat efter balanskravet förklaras med marknadsvärdet av kommunens externa medelsförvaltning och försäljning av fastigheterna *Norrängen 3*, *Ask 6* och *Rosen 9*. Se avsnitten extern medelsförvaltning och realisationsvinster exploatering för mer information

De största avvikelserna mot budget prognostiseras för realisationsvinster från exploatering med en positiv avvikelse om 50,9 miljoner kronor. För pensioner, PO-differens med mera prognostiseras en negativ avvikelse om 17,1 miljoner kronor. Utbildningsnämnden prognostiserar en negativ avvikelse om 15,1 miljoner kronor. För engångskostnader för exploatering prognostiseras en negativ avvikelse om 14,6 miljoner kronor. För budgetposten skatteintäkter, utjämning & bidrag prognostiseras en positiv avvikelse med 12,6 miljoner kronor.

Tabell 1, nedan är en förenklad resultaträkning för kommunen.

Resultaträkning kommunen (mnkr)	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse mot budget	
	mar 2021	mar 2021	helår 2021	(mnkr)	(%)
Kommunstyrelsen	-26,7	-123,1	-123,1	0,0	0%
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0%
Revision	0,1	-1,4	-1,4	0,0	0%
Överförmyndarnämnden	-0,8	-3,1	-3,6	0,5	14%
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-1,9	-9,4	-9,7	0,3	3%
Byggnadsnämnden	-2,5	-15,3	-15,3	0,0	0%
VA-verksamhet och Avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0%
Tekniska nämnden	-21,0	-100,3	-100,3	0,0	0%
Fastighetsnämnden	-1,5	-4,5	-4,5	0,0	0%
Kultur- och fritidsnämnden	-22,8	-91,7	-91,7	0,0	0%
Utbildningsnämnden	-221,9	-906,6	-891,5	-15,1	2%
Socialnämnden	-157,8	-650,6	-648,3	-2,3	0%
Nämndernas nettokostnader	-456,8	-1 906,0	-1 889,4	-16,6	1%
Pensioner, PO-differens m.m.	-24,9	-50,1	-33,0	-17,1	52%
Semesterlöneskuld (differens)	-21,3	0,0	0,0	0,0	0%
Exploatering engångskostnader	-14,6	-14,6	0,0	-14,6	0,0
Exploatering realisationsvinster	0,0	50,9	0,0	50,9	0,0
Internränta	6,0	25,0	26,0	-1,0	4%
Verksamhetens nettokostnad	-511,6	-1 894,8	-1 896,4	1,6	0%
Skatteintäkter (netto)*	529,4	2 095,6	2 083,0	12,6	1%
Extern medelsförvaltning	7,1	7,1	0,0	7,1	0%
Finansnetto	-2,4	-4,0	-7,0	3,0	43%
Årets resultat	22,5	203,9	179,6	24,3	14%
Balanskravskorrigerering	-7,1	-58,0	0,0	-58,0	-
Resultat enligt balanskravet	15,4	145,9	179,6	-33,7	19%

Nämndernas nettokostnader

Nämnderna prognostiserar sammantaget en negativ avvikelse mot budget med 16,6 miljoner kronor. Två nämnder prognostiserar en negativ avvikelse.

Utbildningsnämnden prognostiserar en negativ avvikelse med 15,1 miljoner kronor, och socialnämnden prognostiserar en negativ avvikelse med 2,3 miljoner kronor.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden prognostiserar ett negativ avvikelse mot budget med 15,1 miljoner kronor, vilket motsvarar 2 procent av budgeterade nettokostnader.

Egen regi prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 15,1 miljoner kronor. En bidragande orsak till den negativa avvikelsen beror på ett minskat antal elever och att utbudet av platser på skolor är för stort i förhållande till antalet elever i kommunen. Problematiken är störst för *Vasaskolan* och *Kevingskolan*. För alla skolenheter som prognostiserar negativa avvikelser mot budget finns åtgärdsplaner som syftar till att förbättra resultatet för skolorna och informera förtroendevalda om situationen om vilka åtgärder som vidtas.

För *anslag* och *volym* prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Socialnämnden

Socialnämnden prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 2,3 miljoner kronor, vilket motsvarar 0 procent av budgeterade nettokostnader.

Egen regi prognostiserar en negativ avvikelse med 5,9 miljoner kronor mot budget, och är den största bidragande orsaken till att nämnden som helhet prognostiserar en negativ avvikelse. Främsta orsakerna till den negativa avvikelsen är antalet tomma platser på vård- och omsorgsboenden, vilket också är relaterat till Covid-19. Många vill avvakta med att flytta in när de beviljats plats, eller skjuter på att ansöka om plats på boende, beroende på rädsla för smitta. Kostnaderna för timanställda och ersättning för obekvämt arbetstid har varit hög under första kvartalet på grund av pandemin som inneburit ett stort behov av extra personal. Även kostnader som beror på omorganisationen från somatiska platser till demensplatser på Stocksundsgården påverkar prognosen negativt. Åtgärdsplan finns för att bland annat öka beläggningsgraden på vård- och omsorgsboende inom somatisk inriktning. Omvandling till ett antal demensplatser på Stocksundsgården är redan genomförd. När det gäller att säkerställa de budgeterade personalkostnaderna har ett arbete påbörjats med att justera personalscheman.

Volym inom äldreomsorg prognostiseras motverka nämndens och beror på minskade volymer på vård- och omsorgsboenden på somatiska platser. De minskade volymerna är en direkt följd av färre ansökningar till vård- och omsorgsboende till följd av oro för att smittas av Covid-19.

Internränta

För internräntan prognostiseras en negativ avvikelse mot budget med 1,0 miljon kronor. Avvikelsen beror på att återföring om cirka 1 miljon kronor prognostiseras göras till VA-verksamheten för att verksamheten ska belastas med korrekt ränta. Verksamheten ska belastas med den faktiska räntan kommunen får betala till långivare och inte internräntan som i nuläget är högre än den faktiska räntan. Syftet med internräntan är att den ska spegla räntan över investeringarnas hela livslängd.

Pensioner, PO-differens m.m.

Dessa kostnader är nämndernas och kommunstyrelsens kostnader som belastar kommunens centrala budget. KPA som prognostiserar kommunens pensioner prognostiserar att kommunens pensionskostnader kommer uppgå till strax över 102 miljoner kronor inklusive löneskatt. Av dessa prognostiseras 50,1 miljoner kronor inklusive löneskatt belasta kommunens centrala budget, vilket är en negativ avvikelse mot budget med 17,1 miljoner kronor. Anledningen till att prognosen avviker negativ mot budget beror på att KPA har ändrat livslängdsantagande i beräkningen av pensionsskuld förändringen.

Styrelsen för SKR har den 23 april beslutat i enlighet med RIPS-kommitténs förslag att nya parametrar över livslängden ska användas i pensionsskuldberäkningarna för kommuner och regioner. Det tidigare antagandet i RIPS har tillämpats sedan 2007.

Med det nya livslängdsantagandet uppskattar SKR att pensionsskulden i genomsnitt öka med cirka 4 procent för kommuner och cirka 5 procent för regioner.

Semesterlöneskuld

Semesterlöneskulden visar förändringen av kommunens skuld till de anställda för intjänad semester under innevarande år. Ingen avvikelse prognostiseras mot budget.

Skatteintäkter, utjämnung & bidrag

Sveriges kommuner och regioner (SKR) prognostiserar i sin senaste prognos som lämnades i februari, att kommunens skatteintäkter (netto) kommer uppgå till 2 095,6 miljoner kronor för året, vilket är en positiv avvikelse mot budget med 12,6 miljoner kronor. Budgeten baserar sig på SKR:s skatteprognos från augusti 2020.

Tabell 2, tabellen nedan visar kommunens skatteintäkter, kommunala utjämnungssystemet (inkomstutjämningsbidrag/-avgift och kostnadsutjämnung) och övriga poster som tillsammans summerar skatteintäkterna netto.

Skatteintäkter, utjämnung & bidrag (tkr)	Prognos 2021	Budget 2021	Skillnad		Utfall 2020
			tkr	%	
Skatteintäkter	2 675 047	2 637 797	37 250	0%	2 601 600
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	-911 558	-887 296	-24 261	0%	-866 300
Kostnadsutjämnung	197 990	202 638	-4 648	0%	191 900
Övriga poster	134 110	130 262	3 848	0%	130 200
Skatteintäkter netto	2 095 590	2 083 000	12 589	0%	2 057 400

Den positiva avvikelsen beror främst på högre skatteintäkter än budgeterat med 37,3 miljoner kronor, som motverkas av den kommunala utjämnungen som prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 29,9 miljoner kronor.

Extern medelsförvaltning

I maj 1998 avsatte kommunen 300 miljoner kronor av intäkterna från försäljningen av Danderydsbostäder till en extern långsiktig kapitalförvaltning.

Det initiala syftet med medelsförvaltningen var att hantera åtagandet i form av pensionsutbetalningar. Det innebar att om utbetalningen översteg 20 miljoner kronor ska det överstigande beloppet tas ifrån det förvaltade kapitalet, den så kallade matchningsstrategin. Med anledning av kommunens goda ekonomi och likviditet beslutade kommunfullmäktige under 2020 att upphäva matchningsstrategin, vilket innebär att kommunen fullt ut ska finansiera utbetalningarna det år pensionerna betalas ut från och med 2021.

Riskspridningen ska vara god mellan de olika tillgångsslagen för att på så sätt säkerställa en bra diversifiering. Kapitalet är placerat i Cliens Mixfond B som är en aktivt förvaltd blandfond med etiskt placeringsreglemente. Fonden består av svenska räntebärande papper samt svenska och nordiska aktier. Exponeringen består av som minst 25 procent aktier och som mest 75 procent aktier, vilket allokeras med fokus på att begränsa nedsidesrisken.

Marknadsvärdet på den externa medelsförvaltningen vid utgången av mars uppgick till 155,5 miljoner kronor, vilket innebär en ökning innevarande år om 7,1 miljoner kronor. Beloppet ska enligt reglerna räknas bort från balanskravsresultatet.

Avkastningen i procent innevarande år fram till utgången av mars är positivt om cirka 4,8 procent jämfört med index som är positivt med cirka 6,9 procent. Den ackumulerade avkastningen från starten 2014 uppgår till cirka 69,1 procent jämfört mot index om cirka

53,8 procent. Vid utgången av mars var fördelningen i Cliens Mixfond B 47 procent aktier, 38 procent räntebärande papper och 15 procent kassa och upplupen ränta.

Tabell 3, tabellen nedan visar marknadsvärdet (utfall) på kommunens externa medelsförvaltning.

Extern medelsförvaltning marknadsvärde (mnkr)	Utfall	Utfall	Skillnad		Utfall helår 2020
	feb 2021	mar 2021	mnkr	%	
Cliens Mixfond B	149,6	155,5	5,9	4%	148,4

Finansnettot

Finansnettot är nettosumman av kommunens finansiella kostnader och finansiella intäkter, exklusive orealiserad vinst/förlust i medelsförvaltning.

För finansnettot prognostiseras en positiv avvikelse om 3,0 miljoner kronor jämfört med budget. Orsakerna till avvikelsen beror på lägre räntekostnader för pensionsavsättning, att kommunen har amorterat och planerar att amortera ytterligare på låneskulden, samt på en lägre genomsnittsränta på låneskulden jämfört med budgeterat. Kommunen har amorterat 100 miljoner kronor under året och planerar att amortera ytterligare 100 miljoner kronor vilket innebär att kommunens låneskuld kommer minska från 800 miljoner kronor till 600 miljoner kronor 2021. Kostnaden för räntor som kommunen får betala för upptagna lån prognostiseras bli lägre än vad som är budgeterat. Kommunen har budgeterat med en snittränta om 0,7 procent. Prognosen är en snittränta om cirka 0,6 procent.

Tabell 4, tabellen nedan visar kommunens lån (långfristig skuld)

Långfristiga skulder (mnkr)	2021 31 mars	2020 31 dec	2019 31 dec	2018 31 dec
Summa	700	800	846,1	696,1
Skillnad	-100	-46,1	150	

Realisationsvinster exploatering

Prognosen för realisationsvinster för exploatering uppgår till 50,9 miljoner kronor som avser exploatering av fastigheterna *Norrängen 3* om 20,9 miljoner kronor, *Ask 6* om 20,4 miljoner kronor och *Rosen 9* om 9,7 miljoner kronor. Inga intäkter har budgeterats för exploatering vilket innebär en positiv avvikelse mot budget med 50,9 miljoner kronor.

Kommunen väljer av försiktighetsprincipen och på inrådan av kommunens revisorer att räkna bort intäkten i resultatet enligt balanskravet. Intäkter ska därför ingå i balanskravskorrigerings. Det är därför det är en skillnad mellan årets resultat och resultatet enligt balanskravet.

Det kan tillkomma kostnader som finns för respektive fastighet som behöver matchas mot intäkten som gör att intäkten minskar. Det kommer ske senast till delåret (aug 2021).

Engångskostnader exploatering

Ändrad lagstiftning för redovisning av kommunal markexploatering påverkar vilka kostnader som kommunen kan balansera. Lagstiftningen har bland annat blivit strängare kring vilka kostnader som kan balanseras tills intäkten infaller och vilka kostnader som

måste belasta resultatet direkt. Med anledning av den ändrade lagstiftningen genomför kommunledningskontoret en genomgång av de balanserade kostnaderna. Genomgången visar hittills att det så kallade *projektet "E18"* om cirka 14,6 miljoner kronor måste skrivas av. Avskrivningen påverkar resultatet negativt med cirka 14,6 miljoner kronor. Inga medel finns budgeterade för kostnadsposten vilken innebär en avvikelse mot budget med motsvarande belopp. Genomgång pågår och det kan bli aktuellt att skriva av ytterligare projekt som kommer påverka resultatet negativt. De projekt som hittills är identifierade för ytterligare utredning bedöms vara av mindre belopp än projektet E18.

Skilnad mellan helårsprognosen mars jämfört med februari

Helårsprognosen för mars månad har förbättrat prognosen för årets resultat med 1,9 miljoner kronor jämfört med prognosen i februari. Det beror på att nämndernas prognos förbättrats med 0,9 miljon kronor och prognosen för finansnettot förbättrats med 1,0 miljon kronor jämfört med februari.

Risikanalyis

Skatteintäkter och statsbidrag kan minska med anledning av Covid-19 med en försämrad konjunktur för Sverige som påverkar kommunerna negativt. Flera bedömare menar att kommunsektorn kan befinna sig i början av en lång rad år med ansträngd ekonomi och kommunsektorn överlag har ekonomiska utmaningar. Kommunens ekonomi är kopplad till hur det går för Sverige och Sveriges kommuner med anledning av det kommunala utjämningsystemet. Prognosen bedöms som osäker.

Investeringar

Investeringar Nämnder (mnkr)	Utfall	Budget	Prognos	Budget	Avvikelse		Utfall
	mar 2021	mar 2021	helår 2021	helår 2021	budget helår		helår 2020
					(mnkr)	%	
Kommunstyrelsen	2,3	7,5	8,5	29,9	21,4	72%	8,5
Överförmyndarnämnden	0,0	0,1	0,0	0,3	0,3	100%	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0%	0,1
Byggnadsnämnden	0,0	0,3	1,0	1,0	0,0	0%	0,2
VA-verksamhet och Avfall	7,8	32,6	76,4	134,4	55,0	41%	9,5
Tekniska nämnden	5,4	21,8	80,8	87,3	6,4	7%	25,6
Fastighetsnämnden	10,9	47,8	153,2	191,5	38,3	20%	88,6
Kultur- och fritidsnämnden	7,5	6,4	24,6	25,5	0,9	4%	24,8
Utbildningsnämnden	0,1	0,7	3,0	3,0	0,0	0%	1,7
Socialnämnden	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0	0%	0,0
Summa investeringar	34,0	117,2	348,2	473,7	122,3	26%	156,8

För investeringar prognostiseras en negativ avvikelse med cirka 122 miljoner kronor mot budget. Avvikelsen beror främst på att tre projekt prognostiserar avvikelse mot budget. *Produktion av parken Mörby centrum projektet* på 21,2 miljoner kronor har blivit framflyttat till 2022 på grund av att tidsschemat för rivning av parkeringsdäck blivit framskjutet i tiden till kommande år. *Produktion i projekt tryckspill Strandvägen* kommer inte att påbörjas i någon större omfattning under 2021 och prognostiserar en avvikelse om 30,0 miljoner kronor jämfört mot budget. Projektet försenas då mer

omfattande undersökningar rörande hur ledningen skall kunna anslutas till land utan att störa eller förstöra värdefull strandvegetation med rödlistade träarter. *VA Mörby centrum* prognostiserar en avvikelse om 25,0 miljoner kronor jämfört med budget, och totalbudgeten för projektet prognostiseras inte att förbrukas.